

5.1.1. Schengenkonventionens afsnit IV om Schengeninformationssystemet

En gennemførelse af den fri personbevægelighed, der er forudsat i Schengenkonventionen, indebærer et behov for kommunikation og udveksling af information mellem medlemslandene. Der blev derfor som led i Schengensamarbejdet oprettet et fælles informationssystem (Schengeninformationssystemet), der ved hjælp af elektronisk søgning giver de myndigheder, der er udpeget af Schengenlandene, adgang til indberetninger om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen.

Bestemmelserne vedrørende Schengeninformationssystemet (SIS) findes i Schengenkonventionens afsnit IV, artikel 92-119. De nærmere bestemmelser om indberetning i SIS er fastsat i artikel 95-100. Det drejer sig bl.a. om indberetning af uønskede udlændinge, der nægtes indrejse, jf. artikel 96.

5.1.2. Schengenkonventionens regler om uønskede udlændinge

Ifølge artikel 96 kan der på grundlag af nationale indberetninger optages oplysninger om såkaldt uønskede udlændinge i SIS. Af konventionens artikel 1 fremgår det, at en udlænding i konventionens forstand defineres som en person, der ikke er statsborger i en af De Europæiske Fællesskabers medlemsstater. Statsborgere i Schengenlande uden for EU (p.t. Norge og Island) falder ligeledes uden for definitionen af udlændinge. Endvidere indberettes der ikke oplysninger om statsborgere i Schweiz, ligesom statsborgere i Lichtenstein heller ikke bør indberettes.

En udlænding kan efter artikel 96 indberettes som uønsket, hvis den pågældendes tilstedeværelse i landet formodes at udgøre en trussel mod den offentlige orden eller sikkerhed eller mod statens sikkerhed. Dette gælder i særdeleshed,

- når en udlænding er idømt frihedsstraf af en varighed på mindst 1 år på grund af en strafbar handling,
- når der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået alvorlige strafbare handlinger, eller når der foreligger konkrete indicier, der lader formode, at den pågældende har til hensigt at begå sådanne handlinger på medlemslandets område, og
- når den pågældende udlænding tidligere er blevet udsendt, afvist eller udvist, hvis disse foranstaltninger var ledsaget af et indrejseforbud.

At en udlænding er indberettet eller indberettes som uønsket i Schengeninformationssystemet efter artikel

96 betyder, at udlændingen som udgangspunkt ikke må indrejse eller opholde sig i Schengenområdet.

Efter konventionens artikel 5, nu videreført i artikel 5 i Schengengrænsekodeksen, skal en udlænding, der er indberettet som uønsket i SIS, afvises ved indrejse over en ydre Schengengrænse. Afvisning kan dog undlades, hvis retten til indrejse følger af andre internationale forpligtelser, herunder FN's flygtningekonvention, eller hvor deltagerlandene finder det nødvendigt at fravige betingelserne af humanitære grunde, jf. Schengengrænsekodeksens artikel 5, stk. 4, litra c.

Af konventionens artikel 25, stk. 1, fremgår det, at et medlemsland kun må udstede en opholdstilladelse til en udlænding, der er registreret som uønsket i SIS, når der foreligger tungtvejende grunde, navnlig af humanitær karakter, eller som følge af internationale forpligtelser. Opholdstilladelse må endvidere kun udstedes efter forudgående konsultationer med det medlemsland, der har indberettet den pågældende udlænding som uønsket. Udstedes opholdstilladelsen, skal det indberettende land trække sin indberetning tilbage, men kan dog opføre den pågældende på sin nationale liste over uønskede personer. Viser en udlænding, der er i besiddelse af en gyldig opholdstilladelse, som er udstedt af et Schengenland, sig at være registreret som en uønsket person, der skal afvises ved grænsen, skal det land, der har indberettet den pågældende, rådføre sig med det land, der har udstedt opholdstilladelsen, for at få fastslået, om der er tilstrækkelig grund til at inddrage opholdstilladelsen, jf. artikel 25, stk. 2. Inddrages opholdstilladelsen ikke, skal det indberettende land trække sin indberetning tilbage, men kan dog opføre den pågældende på sin nationale liste over uønskede personer.

5.1.3. Ændringerne af udlændingeloven som følge af Danmarks anvendelse af Schengeninformationssystemet

Ved lov nr. 410 af 10. juni 1997 om ændring af udlændingeloven (Schengenkonventionen m.v.), der gennemførte den del af Schengenkonventionen, der vedrører Integrationsministeriets område, blev der bl.a. indsat nye bestemmelser til opfyldelse af konventionens artikel 5 (nu artikel 5 i Schengengrænsekodeksen), 25 og 96 vedrørende kriterier for indberetning af en udlænding som uønsket til Schengeninformationssystemet og konsekvenser af en sådan indberetning.

5.1.3.1. Udelukkelse fra opholdstilladelse

Der blev ved lov nr. 410 af 10. juni 1997 om ændring af udlændingeloven indsat en bestemmelse i udlændingelovens § 10, stk. 1, nr. 3, (nu § 10, stk. 2, nr. 4) hvorefter en udlænding, der ikke er statsborger i et